

I

Je amoureuze verleden is zoals de oorlog: iedereen wil er het fijne van weten, behalve jij die alles meegemaakt hebt. Niemand verdraagt de mist, de stilte, de hiaten, de zuurstofgaten, iedereen wil je liefdesleed tot op de bodem uitspitten omdat alleen je liefdesleed vertelt wie je werkelijk bent. Of dat denken mensen althans. Als je ouder wordt, besef je dat niemand kan vertellen wie je bent. Nog het minst jijzelf.

Ik heb me lang voorgehouden dat ik de mist wél verdroeg. Ik heb Delphine, mijn vrouw, nooit naar mijn voorgangers gevraagd; ik hoef niet te weten of ze, voor we elkaars bestaan binnengleden, een stoet eendagsminnaars heeft gekend of juist elke avond als een kuis studentinnetje op haar kamer zat, de neus tussen de wetboeken, de vlam in haar schoot slechts bestemd voor haar ernstige, volstrekt monogame geliefde. Wat weet zij, nu ze de vijftig is gepasseerd, bovendien zelf nog van die tijd?

Wat herinner ik me van het eerste decennium van mijn liefdesleven, van de periode waarvan ik nog steeds niet weet of ik haar mijn 'voorgeschiedenis' moet noemen of juist de hoofdmoot, waarna ik in nadagen verzonk? De grote, liefdevolle nadagen met Delphine en mijn tweede dochter.

Vaststaat dat ik, net als mijn gezinsleden, altijd een zekere discretie over het onderwerp heb bewaard. Niet alles hoeft opgerakeld te worden, niet elke nieuwsgierigheid bevredigd. Bovendien kan ik me niet van het idee ontdoen dat mijn verleden, en vooral het amoureuze deel ervan, met de jaren onophoudelijk van kleur en lichtinval is veranderd, zonder daarbij ooit helderder te worden; al geldt dat misschien voor iedereen, is die vertroebeling slechts een heilzaam trucje van het geheugen.

Vanaf een bepaalde leeftijd wordt je verleden zoals je gezicht: het is gebaat bij enige schemering.

Ik heb me dan ook, zo goed en zo kwaad als het kon, lang afzijdig gehouden van mijn voorgeschiedenis, en toch ben ik er nu, na al die decennia, naar op weg. Ik sta in de centrale hal van de luchthaven, waar ik op het aankondigingsbord de zwarte letterbordjes zie omslaan, met dat klepperende geluid dat automatisch je verwachting aanscherpt. Vingers die zich vastklemmen om het handvat van mijn rolkoffer, een binnensmondse vloek omdat mijn vlucht een halfuur vertraging blijkt te hebben, alsof het lot me nog dertig minuten extra bedenktijd gunt. Maar ik weet dat ik geen rechtsomkeert zal maken; ik ben klaar voor mijn lijnvliegtuig naar Napels.

Met langzame passen begeef ik me naar de controlezone, waar joelende kinderstemmen de boventoon voeren. Het is

eind juni, de gezinnen zijn begonnen aan de langverwachte uittocht, hun jaarlijkse verlossing uit de dagelijkse sleur. Voor me leggen enkele zakenlui met routineuze kalmte hun leren attachékoffertje op de band. Ik volg hun voorbeeld, stel vast dat er op mijn telefoon nog geen nieuw bericht is verschenen. Niemand vermoedt iets. Toch versnel ik, zodra ik het detectiepoortje voorbij ben, mijn pas, alsof ik ermee kan weglopen van de herinnering aan de laatste dag van mijn voorgeschiedenis.

Je amoureuze verleden is zoals de oorlog: het einde komt altijd onverwacht. Het einde lijkt nooit echt.

Steeds vaker meen ik dat het dat ook niet is.

Je verleden is nooit voorbij, het houdt alleen maar tijdelijk op, maakt als een balletdanser een langgerekte pas op de plaats, om je vervolgens weer bij de hand te nemen. Je oude, klamme, wachtende hand.

Terwijl ik me, omwolkte door deodorantgeuren en parfummengsels, een weg door de taxfreeshops baan, denk ik aan mijn smoes. Delphine meent dat ik op weg ben naar een medisch congres, en ook mijn beide dochters zijn in de waan dat ik me weer eens, tussen de rijkelijke diners met vakgenoten door, ga verdiepen in de nieuwste technieken omtrent de kleppen, kamers, kransslagaders en andere toevoerkanalen van het kloppende orgaan dat ons elke dag in leven houdt. Ik ben cardioloog. Een ‘hersteller van harten’, zoals Sylviane het graag uitdrukte. Na drie decennia heb ik enige renomme in mijn vakgebied opgebouwd, zij het niet buitensporig. Ik reis de continenten niet af om de dichtgeslibde aorta’s van de groten der aarde te opereren en heb zelfs nog nooit een topsporter behandeld; ik doe gewoon mijn werk. Ik red levens op kleine schaal. Of beter gezegd ik *verleng* ze.

En ik verlies er soms, dat ook.

Ik zou kunnen zeggen dat ik, als eenenzestigjarige, door de wol geverfde arts, daar allang geen moeite meer mee heb, dat ik vlotjes met collega's meepraat over het verliezen van patiënten zoals je je sleutels verliest – vervelend, heel vervelend, maar je *mist* die sleutels niet – maar dat zou een leugen zijn. Al decennia lig ik, na een uitputtende werkdag, alsnog 's nachts te tobben over hoe ik die ene hoogbejaarde man had kunnen redden, of er werkelijk geen mogelijkheid bestond om dat kleine, met een aangeboren afwijking behepte hummeltje nog een toekomst te schenken, of... Dwaze redenaties. Doelloze schuldgevoelens, zorgvuldig verstikt door de netjes gevolgde medische checklist. En toch. Soms leek het vroeger makkelijker, alsof ik als jongeman met een reeks beschermingslagen ben begonnen die de tijd langzaam, dode na dode, van me heeft afgekrabd.

Het went niet, levens verliezen.

De ironie ervan ontgaat me niet. In zekere zin ben ik mijn eigen leven immers al dertig jaar kwijt, hoewel ik er, toegegeven, een ander voor in de plaats heb gekregen. Een beter, gerieflijker, mooier leven zelfs, dat ik steen voor steen, met inzet van al mijn krachten, uit een reeks ruïneresten heb opgebouwd en dat de meeste mensen als mijn enige beschouwen. Dokter Dumont en zijn van geluk en gezondheid blakende gezinnetje. Dokter Dumont die een gezegende oude dag tegemoet gaat, op de lauweren van zijn succesrijke carrière, met een goed geconserveerde vrouw en twee voorbeeldig uit het nest gewiekte kinderen. Waarom in godsnaam de loopgraven van het verleden in gaan?

En waarom, besef ik, met een schuldgevoel dat me aan deze

door miljoenen kofferwielletjes gekraste vloertegels nagelt, heb ik er, diep vanbinnen, nooit wérkelijk aan getwijfeld dat ik hier vandaag zou staan?

Door de luidsprekers kondigt een gepolijste vrouwenstem aan dat het tijd is om te boarden. Ik blijf op mijn oranje kuipstoeltje zitten, sta pas aan het eind op, een van de weinige gewoonten die me rest uit mijn vorige leven. Of begon mijn eeuwige getreuzel pas ná Sylviane? Stapte zij, nerveuze springveer, juist altijd als eerste in? De volgorde van de gebeurtenissen in je geheugen begint, naarmate je ouder wordt, te schuiven als tektonische platen die alles een ander aanzicht geven. Soms twijfel ik eraan of mijn voorgeschiedenis überhaupt plaatsgevonden heeft, of Sylviane geen hersenspinsel is van een ouwe, emotioneel zwalpende zak die, in het zicht van zijn pensioen, zijn nostalgie niet meer binnenboord weet te houden.

Ik loop als laatste het tarmac op, daarbij lichtjes met mijn armen wapperend, om het okselzweet te verjagen, en stap het steile, verrijdbare trapje naar het vliegtuig op. Er waait een krachtige bries, die de hitte echter nauwelijks verdrijft, en ik ben opgelucht als ik in de cabine zit. Tegelijk voelt het onrustwekkend definitief. Ik vertrek écht naar Napels, ben een slappeling die zijn nieuwsgierigheid niet kan bedwingen, of simpelweg een zwakzinnige die een dertig jaar oude, ongetwijfeld in een opwelling gedane belofte ernstig is blijven nemen. Eén grote grap.

Terwijl het toestel, onder steeds luider geronk van de motoren, naar de startbaan taxiet, voel ik hoe ook de schaamte in mij als het ware luider wordt. Wat doe ik hier, dreunt het door me heen, de vraag negerend waarom ik Claudia, uitgerekend haar,

mijn ware reisdoel niet heb opgebiecht. Maar wat had ik mijn eerstgeborene moeten zeggen? Dat ik al dertig jaar verzwijg dat haar moeder, enkele weken na haar ontijdige verdwijning, wel degelijk nog een teken van leven had gegeven en precies dat teken ervoor had gezorgd dat ik nu in een vliegtuig zit, op weg naar háár, naar een schim, naar een in de plooiën van de tijd verdwenen ex. Naar een dode misschien.

Wil ik werkelijk dat Sylviane ginds op me wacht?

Hoofdschuddend doe ik mijn veiligheidsriem om. Naast me bladert een oud dametje, voorzien van een felgekleurd leesbriljetje en rijkelijk beringde handen, in *Der Spiegel*. Wie weet is ze wel een Europese toppolitica op rust, bedenk ik, of een steenrijke douairière, zoals het daar in de familie van Sylviane, met hun ellenlange achternamen, van stikte. Zijdelings spied ik mee naar de Duitse woorden, die me een vage weerzin inboezemen. Toch verslond ik ooit, als dromende jongeling, de tweetalige uitgaven van de poëzie van Hölderlin.

Vlak nadat het toestel vaart begint te maken om op te stijgen, trilt mijn telefoon. Het is Claudia:

‘Goede reis, pap. En hou nog wat plek over in je maag voor zondag;)’

Claudia, mijn kleine, moederloze Claudia, wordt komende zondag drieëndertig, wat me vanzelfsprekend niet ontschoten is, integendeel, ik heb haar verzekerd dat het medische congres zaterdag afgelopen is en ik me die avond met supersonische snelheid naar huis haast om zondag aan de feestdis te kunnen zitten. In werkelijkheid heb ik nog geen terugvlucht geboekt.

Mijn horizon is tot zaterdagmiddag twaalf uur, tot dat onge-rijmde rendez-vous, en dan zien we wel.

Terwijl ik voel hoe Claudia's bericht het schaamrood naar mijn wangen jaagt, wend ik mijn blik af naar buiten. Slierterige wolken. Distelblauwe lucht. Schitterinkjes die, razendsnel en onregelmatig, verspringen in het staal van de zonbeschenen vleugels. Ik wis enkele zweetdruppels van mijn voorhoofd, evenals van de inhammen daarboven, niet zonder de wrange bijgedachte dat Sylviane me nauwelijks zal herkennen, dat het hak- en houwwerk dat de tijd in mijn lijf heeft verricht haar pijn zal doen. De haren zijn van mijn kop gewaaid, de rimpels als een netwerk van rivieren in mijn gezicht ingebed, het overtollige vlees aan mijn buik gekleefd. Misschien zal ze me, zoals je een verkoold lijk dankzij het gebit identificeert, alleen nog herkennen aan mijn helderblauwe ogen.

En zij? Hoezeer heeft de tand des tijds haar tengere lijf nog verder afgekloven? In welke mate is ze de bouwval geworden die ze heimelijk beoogde? Zij die, op het toppunt van haar schoonheid, altijd volhield: wie niet als wrak eindigt, heeft niet geleefd.

Het vliegtuig zet, na enige cirkelbewegingen langs de Tyrreense kustlijn, de daling in. Ik verbeeld me het verblindend witte strand van Gaiola te zien en, verder oostwaarts, de glinsterende contouren van de stad die ik een half leven lang gemedend heb. Ik merk hoe mijn ademhaling versnelt, hoe de denkbeeldige luchtbel die al de hele vlucht lang onder mijn borstkas zwelt en mijn organen beknelst, eindelijk knapt op het moment dat de uitgeklapte wielen het tarmac raken. Ik ben hier en kan niet meer terug.

Nog voor het toestel helemaal uitgebold is, stuur ik, omdat ik me expliciet heb voorgenomen om me aan mijn reisroutines te houden, een bericht van veilige aankomst naar Delphine. Vervolgens sjok ik achter mijn medepassagiers het gangpad door, de smoorhete lucht in. Onmiddellijk begin ik weer te zweten, maar het gevoel van opluchting, ja, van bevrijding wordt steeds groter. Onbewust begin ik sneller te lopen, langs het bedrijvige grondpersoneel, langs de roltrappen, de bagagebanden, de verveelde, ongeduldige, opgewonden gezichten van de duizenden vakantiegangers die geen idee hebben wat ik hier kom doen. Misschien, bedenk ik in een cynische opwelling, ben ik wel een man die zonet uit zijn gezin is verzwonden.

Hoewel de Aeroporto Internazionale sinds mijn laatste doortocht vele malen groter is geworden, vind ik blindelings de weg naar de standplaats waar de shuttlebussen naar het historische centrum vertrekken. Zodra een van de bombastische, in de Italiaanse driekleur gevoerde dubbeldekkers verschijnt, troepen de reizigers als naarstige mieren samen, maar ik laat me niet aftroeven, wurm me tussen enkele jonge backpackers naar voren, vastberaden, met een kracht die ik in geen jaren gevoeld heb. Ik stap, terwijl er enkele vertrouwde Italiaanse vloeken weerklinken, als een van de eersten in de bus.

Per sms wenst Delphine me ‘een vrolijk verblijf in de maf-fiastad’ toe, maar de overdreven ironie van haar bericht verontrust me niet. Ook na een kwarteeuw huwelijk heeft ze geen benul wat deze stad werkelijk voor mij betekent.

Langzaam, onder het gesteun van slecht onderhouden wielen en vermoeide passagiers, trekt de dubbeldekker zich op gang richting de Napolitaanse binnenstad. Onfrisse, uit tientallen slippers en hemdsmouwen opstijgende luchtjes door-

dringen de ruimte. Steeds dikkere druppels sijpelen van mijn schedeldak naar mijn wenkbrauwen, en de airco blijkt, naar goede Italiaanse gewoonte, defect, maar het deert me niet. Ik spied strak naar buiten, naar de hemel, waar de laatste wolken allang uit zijn weggeborsteld. Ik denk aan Sylviane, aan onze eerste vakantie hier samen, en voel hoe elke vezel in mijn lijf klaar is.

Klaar om de mist van het verleden in te gaan.